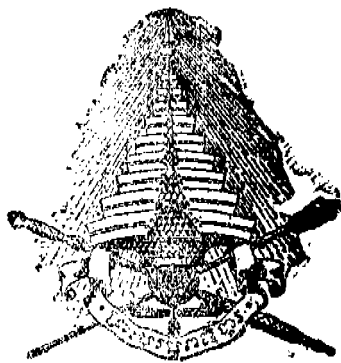

วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๔๕๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑ หน้า ๕๖๖๗

ทรงประกาศว่า พวกข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย อันเป็น ข้าแผ่นดิน ผู้ได้มีไป
ด้วยความจงรักภักดีต่อใต้ฝ่าตของขลุ้ พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ซึ่งได้เสด็จ พระราชดำเนิน มา ณ ที่
นี้แล้ว ข้าพระพุทธเจ้า ขอ พระราชทาน ขันน้เชิญ เสด็จ ทรง เสด็จ โรงพยาบาล
ซึ่ง พระราชทาน นามเฉลิม พระเกียรติยศสมเด็จพระบรมชนกนาถ ตามพระ
บรมนามาภิไธยว่า “จุฬาลงกรณ์” นั้น เพื่อให้เจ้าพนักงานได้เริ่ม
ทำการ ตามหน้าที่ต่อไป

ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

พระราชดำรัสตอบ
ในการเปิดโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ตามที่เสด็จมาตั้งพระนคร ณ พระตำหนักใหม่ได้กล่าวมาแล้ว ถึง ประสงค์ ของการ
ที่ข้าพระพุทธเจ้า ขอ พระราชทาน ขันน้เชิญ เสด็จ ทรง เสด็จ โรงพยาบาล
ในด่อนตัวเราเองได้ทราบขุ้ตั้งแล้ว

แท้จริงตั้งแต่แรกเรากลับมาจากการศึกษา ก็ได้มาแต่เห็น สภากาชาด
ของเรา ซึ่งในเวลานั้น มีอาการ แปลกกับที่ได้จัดขึ้นใหม่ในบัดนี้ คือ
ยังจัดไปโดยหนทาง ดำเนินการ ที่เข้าใจผิดอยู่ ตัวเราเองในครั้งนั้น
ได้รับภาระ ช่วยเหลือ ตลอดจน พระเดช พระคุณ สมเด็จพระบรมราชชนนี
เป็น สภานายิกา จึงได้ คิด ถึง การ ที่จะ แก้ไข ระเบียบการใน สภากาชาด
ให้ตั้ง รอย แต่ได้ทราบ ทูล ว่า ควร มี โรง พยาบาล ขึ้น โรง หนึ่ง เพื่อ
ประสงค์ ให้เป็นที่ฝึกหัด นายแพทย์ ฝ่าย ทหาร แด่หัด คน พยาบาลให้
ชำนาญ งาน การ ของ สภากาชาด นั้น เราเข้าใจ กัน เสีย ว่า จะ ทำ แต่ใน
เวลาสงคราม ถึง กระนั้น ก็ดี ในการ รักษาโรคที่ดี การ พยาบาล ก็ดี
ไม่ใช่คน หนึ่งคนใด ลึก แต่ว่าเป็น คน แด่ว ก็ทำได้ ตั้ง นั้น หามิได้ ต้อง
หาใคร่ช่วย การ เต่าเรียน เพราะ คนนั้นไม่ ว่าชาติใด จำเป็น ต้อง มี สถานที่
ไว้เป็นที่ศึกษา ของ นายแพทย์ เมื่อ ถึง เวลา จะ ต้อง ใช้ ในการงานสงคราม
จะได้ ไม่เสีย งาน

เมื่อเรามาทาง เมือง ยี่บุน ได้เห็น โรง พยาบาล ของ สภากาชาด
ของเขา เป็น ที่ตั้ง่างตงงาม มาก ครั้น กลับเข้ามา ถึง เมืองไทย จึงได้
รู้สึก ตะขอยใจว่าใน เมืองเรา มิได้ทำไปให้เต็มหน้าเขา เพราะแต่
แรก ทำการ ก็จับเข้าเดิน ทาง ผิด มาเสีย แล้ว จึงได้ คิด กัน กับ
กรมหลวง นครไชยศรี ชำนาญ มาแล้วในเรื่องนี้ แต่หากโอกาสยังไม่
เหมาะ แต่เป็น การ ต้อง การ ทนทรัพย์ มาก จึง ต้อง รอ มา แต่ใน ชั้น หลัง
ราชการ ทหาร อย่าง อื่น ๆ ก็ มี มาก ซึ่ง กรมหลวง นครไชยศรี กับ เราต้อง

คิดต้องทำกันไป จึงได้พักการเรื่อง สภากาชาด นี้ไว้ จนใน ตอนท้าย
รัชกาลที่ล่วง แล้ว มา ได้แล เห็น เปรน ว่าไร ว่าการ จะ ถึง ซึ่ง ผล สำเร็จ
ตาม ความ ปรารถนา เดิม แล้ว ก็ พอ ประ จวบ ถึง กาละ ที่ จะ ต้อง กระทำ
การ ก่อตั้ง ของ พระเดช พระคุณ พระ บาท สมเด็จ พระบรม ชนกนารถ ใน
หมู่ พี่น้อง ด้วย กัน จึง ได้ ตกตง กัน นำ ความ ขัน ทราม ทูล สภานายิกา
ตาม ความคิด ที่ ทราม ทูล ไว้ แรก ก่อน ทั้ง ได้ ปลูก ษาหาร อกับ เจ้าฟ้า กรมหลวง
พิศณุโลก น้อย ของ เรา ก็ เห็น ด้วย จึง ได้ ปรึกษ ษอน กัน ที่ จะ สร้าง โรง
พยาบาล สภากาชาด ขัน

อนึ่ง ใน การ บำเพ็ญ ก่อตั้ง ถวาย สมเด็จ พระบรม ชนกนารถ นั้น ย่อม
ต้อง ระวัง ทั่วๆ จะ ทำ การ อย่าง ไต จึง จะ เปน ที่ พอ พระ ราช หลู ไทย คือ
ถ้า ยัง ดำรง พระ ชนม์ชีพ อยู่ เรา แด พี่น้อง จะ ผลอง พระเดช พระคุณ ได้
ใน ทาง ไต หรือ ถึง แม้ เสด็จ สวรรคต ล่วง ลับ ไป แล้ว ถ้า มี วิช ิต ที่ จะ
ทำให้ ทราม ถึง พระ องค์ ได้ นั้น การ อย่าง ไต จะ เปน ที่ พอ พระ ราช หลู ไทย
เมื่อ ระวัง ทั่วๆ นี้ ก็ เห็น ได้ ว่า ตลอด เวลา รัชกาล พระบาท สมเด็จ พระบรม
ชนกนารถ ย่อม พอ พระ ราช หลู ไทย ใน สิ่ง ที่ เปน คุณ เปน ประ โยชน์ แก่ ไฟร
ฟ้า ฐา แผ่น ดิน ที่ ทรง ปก ครอง สิ่ง ไร ทำ ขึ้น ให้ นำ มา ซึ่ง ความ สุข ความ
สำราญ แก่ ประชาชน สิ่ง นั้น ย่อม พอ พระ ราช หลู ไทย ยิ่ง นึก เพราะ
พระ องค์ กอบ ไป ด้วย พระ เมตตา คุณ อย่าง อุกฤษ ฐ์ จึง ตกตง กัน ว่า ถ้า
ที่ โรงพยาบาล ขัน เปน ราชานุสาวรี คง จะ เปน ที่ พอ พระ ราช หลู ไทย
เป้น เสน่ แก่

ขณะนี้เราต้องรับตำแหน่ง ซึ่งมีภาระมาก ตามหน้าที่พระเจ้าแผ่นดิน
เราจะจัดการในเรื่องสร้างโรงพยาบาลเองมิได้ กรมหลวงนครไชยศรี
จึงได้รับทำการต่อมา แต่เจ้าฟ้ากรมหลวงพิชิตนุโลภประชานารถน้อง
ของเรา ก็ได้รับปากคำโดยแรง แกร่งว่าจะช่วยทำการ ตามที่คิดกันไว้
การก็ได้ดำเนิน มาจน จนเสร็จแล้ว กรมหลวงนครไชยศรี สิ้น พระ
ชนม์ลง ซึ่งเป็นที่น่าเศร้าตลึงตลึงเสนาบดีได้กล่าวมาแล้ว แต่ตัว
เราเองยังเชื่อมั่นว่าน้องของเราคงจะจัดการต่อไปได้ เราจึงได้มอบ
ให้ทำต่อไป การอันนั้นที่ดำเนินไปโดยเรียบร้อย น้องเราได้จัดตั้ง
ระเบียบตั้งโครง ตลอดจนวางวิธีปกครองเลือกหาผู้บังคับบัญชา ได้ทำ
การโดยไม่เห็นแก่เหน็ดแก่เหนื่อย เป็นที่พอใจของเราอย่างยิ่ง ครั้น
ใกล้ถึงกำหนดจะเปิดโรงพยาบาล หมอเซเฟอร์ยัง มาตายลง อีก
เป็นที่น่าเสียใจอย่างยิ่ง แต่เมื่อนึกไปก็เป็นที่อนาถใจ ซึ่งการหา
คนใดคนหนึ่งมาเป็นผู้บังคับบัญชาโรงพยาบาลนี้ก็แสนยากอยู่แล้ว ยิ่ง
ตลึงมาสิ้นคนดีไปเสียอีก แต่ถึงกระนั้นน้องเราหาได้ย่อท้อไม่
โดยมีความตั้งใจ ชัดตรงจริง รักภักดี จึงได้บากบั่นพยายามจัดการ
จนตลอดข้ามอุปสรรคมาได้ จนถึงวันนี้เราได้มาเปิดโรงพยาบาล ก็เป็น
ที่พอใจอย่างยิ่ง

หวังใจว่าโรงพยาบาลนี้ ซึ่งเกิดขึ้นด้วยความคิดความปรารถนา
ของเราพี่น้องด้วยกัน คงจะได้ทำการเป็นคุณเป็นประโยชน์ต่อความ
มุ่งหมายและต่อความสวัสดีของพวกเราซึ่งหลายที่ไปผู้ถึงคุณ ทั้งหวัง

วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๔๕๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑ หน้า ๕๗๑

ใจเราจะ เป็น การ แม้ เกี่ยวตีสัก เกี่ยวตีสุน ของ กรุง สยาม ว่าใน การ
บัดนี้เราไม่ น้อย หน้าผู้ใด แต่ ปรากฏ กิติศัพท์ เต่า ลือ ว่าใน ทหารไทย
มีผู้ สามารถ พอ ที่ จะ รับผิดชอบ การ รักษา พยายาม คนใช้ ให้ เจริญ ไป ได้ ทั้ง
จะ เป็น ประโยชน์ แก่ อาณา ประชาชน ดัง ที่ เสนาบดี ได้ กล่าว มา แล้ว สิ่งใด
เป็น ประโยชน์ แก่ ประชาชน ก็ เท่า กับ เป็น ประโยชน์ แก่ ตัว เรา เอง
เพราะ ถ้า ผู้ ที่ เป็น โพร่ พ้ำ ข้ำ แผ่นดิน ได้ ความ สุข แล้ว ก็ เหมือน ตัว เรา
ได้ รับ ความ สุข

เรา ขอ ขอบใจ นื่อง เรา ที่ ได้ อุดหนุน จัด การ อันนี้ คง ชิน เป็น รูป เรียบร้อย
เป็นที่ พอใจ เรา ทุก ประการ เรา ขอให้ ท่าน ทั้ง หลายน จง ตั้ง หน้า ตั้งใจ
รับ ราชการ โดย ความ ซื่อ ตรง เหมือน อย่าง ที่ ทำ มา แล้ว ใน ปาง ก่อน
เมื่อ ซื่อ ตรง เช่น นี้ ไม่ ต้อง ตั้ง ใจ เสีย เลย คง ได้ รับ ผล ความ เจริญ แล
ความ สุข ทั้ง กัน

ตั้งตำแหน่ง ยศ นายหมู่ เลื่อน ป่า

วันที่ ๑๔ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ
ตั้ง ตำแหน่ง ยศ นายหมู่ เลื่อน ป่า คือ

นายหมู่ โท นายพลพ่าย หุ้มแพร (เดชน์ ชนะสุนทร) เป็น นายหมู่ เอก
ใน กอง เลื่อน ป่า

ทำการ นายหมู่ตรี นายเรือ สุนทรารชุน มหาศักดิ์ เป็น นายหมู่ ตรี
ใน กอง เลื่อน ป่า